

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra Mands Minde 1788-1838. Foredrag over det sidste halve Aarhundredes Historie

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Grundtvigs værker", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. 111. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/catalog/gv-1838_599-txt-shoot-idm2903/facsimile.pdf (tilgået 03. maj 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

Nok er det: for de 400,000 Tilskuere viste 60,000 Nationalgardere fra Departementerne ikke blot deres krigerske Holdning under en øsende Regn, men ogsaa deres Smidighed baade i Sind og Skind; thi da de noksom havde aabnet og sluttet Geledderne, opløste de sig pludselig, satte Geværerne og satte en Dans op, som det lod til, selv Himlen maatte smile ved, thi nu klarede det op med Solskin, mens Biskoppen af Autun, Talleyrand-Perigord, i Spidsen for 300 Præster med trefarvede Skjærfe læste Messen, og saa vel Kongen og National-Forsamlingen som Lafayette og alle Armeens og Nationalgardens Ordførere under blinkende Sabler aflagde Borger-Eden.

Dette Optrin, naturligvis ledsaget af almindelig Rørelse, vakte en af de svage Forhaabninger om en lempelig og lykkelig Overgang fra Tyranni og Trældom til Frihed og borgerlig Orden; men det gik dermed, som bestandig paa Teatret, hvor det var Daarskab at ville slutte sig til Skuespillernes virkelige indbyrdes Forhold enten fra deres kjærlige eller [deres] fjendtlige Miner under Spillet, om de end nok saa øjensynlig er selv henrevne af deres Rolle.

Et andet svagt Haab havde Necker og en Del med ham i den sidste Tid næret, det nemlig: at naar de mere alvorlige og rolige Medlemmer af National-Forsamlingen forlod den, skulde Resten og Pøbelen gjøre det saa galt, at alle fandt det utaaleligt og kjøbte Rolighed til enhver Pris. Denne Regning var nu vel, som ogsaa Erfaring har vist, for saa vidt ganske rigtig: at naar Pøbelen faar Lov at rase ud, vil selv de af dens egen Midte, Lykken har sat i Velstand, længes efter Stillehed, og alle arbejdsomme eller velhavende Borgere i Fortvivelse underkaste sig den første den bedste, der stiller Stormen; men det er en Udsigt, ingen sødel Mand maa fryde sig ved; thi dels er den Ulykke uberegnelig, som kan og rimeligvis vil ske, før Raseriet sætter sig, og dels vil Folket sandsynligvis gaa glip ad alt, hvad det har stridt og lidt for saa længe.

Necker, som efter Bastillens Erobring naturligvis ej blot var kaldt tilbage, men ført i Triumf gennem hele Frankrig, havde derfor ingen Ret til at beklage sig over, at han snart tabte hele sin Folke-Gunst og maatte allerede i September 90 saa godt som stjele sig ud af Landet og levede siden, kun lidt fornejet, trods alle sine Penge, paa Herregaarden Coppet i Svejts, som ved ham og hans berømte Datter har vundet en Slags Navnkundighed. Her døde han, netop da Napoleon antog Kejsertitlen, og staar nu i Historien som et af de klareste Beviser paa, at ingen forregner sig grovere end de største Regnemestere, naar det er levende Størrelser, de skal behandle.

Endnu holdt Mirabeau sig, og man kan vel sige, at saa længe der var Liv i ham, var der ogsaa Haab om et taaleligt Udfald; thi hvad han end ellers var som Menneske, synes han dog at have været en af de naturligste Franskmand, der traadte frem paa den store Skueplads, ligesom han uden Sammenligning var den sandfuldeste, kraftigste og djærveste. At han hemmelig indlod sig i Underhandlinger med Hoffet og understøttedes derfra med Penge gennem hele Aaret 90, hvad til er blevet nægtet, erklærer Thiers for en afgjort Sag, man vel ej kan forsvare, men maa dog undskyde med hans slette Omstændigheder og med den Bemærkning, at han ingenlunde solgte sin Overbevisning, men vedblev derefter ligesom for at bestfide saa vel Hoffets Forsøg paa at tilbagevinde sin Egenraadighed som Pøbel-Smigernes paa at nedrive Tronen eller dog berøve Kongen selv Skinnet af Frihed og Indflydelse.

Efter mine Tanker er imidlertid selv denne Betragtning af Mirabeau skjæv og ubillig; thi i Revolutions-Historien er det jo slet ikke Spørgsmaal om, hvor megen Dyd og Uegennyttighed vi kunde ønske hos en Mand med Mirabeaus Kraft og Indflydelse, men kun, hvad han var

